

Principy Metodiky 2013

Návrh Metodiky hodnocení výsledků výzkumných organizací v roce 2013 vychází z postupů sběru dat v rámci systému RIV a jejich následného zpracování dle metodiky platné v roce 2012 a v letech předchozích (Pilíř I.).

Předpokládá se, že tyto doposud používané postupy budou doplněny o peer-review hodnocení neimpaktovaných publikací ve vybraných oborech (tzv. Podpilíř I.).

Dále bude zavedeno peer-review hodnocení excelentních výsledků, které v rámci oborových skupin navrhnou jednotlivé výzkumné organizace (tzv. Pilíř II.). Je navržena též zásadní změna způsobu hodnocení aplikovaného výzkumu (tzv. Pilíř III.).

Obecné principy

Jedná se o hodnocení výsledků dosažených výzkumnými organizacemi (VO) v uplynulých 5ti letech. K omezení retroaktivity budou nově zaváděné postupy a principy aplikovány pouze na údaje dodané v roce bezprostředně předcházejícím roku hodnocení, u indikátoru excelence půjde o výsledky, které spadají do časového intervalu 5ti let.

Principy navrženého hodnocení jsou zcela odděleny od principů financování VO a přípravy návrhu státního rozpočtu na oblast VaVaI.

- O1.● Půjde o hodnocení výsledků VO prostřednictvím tří vzájemně provázaných ukazatelů (pilířů).
- O2.● Hodnocení bude probíhat s ohledem na mezioborové odlišnosti.
- O3.● Hodnocení bude založeno na těchto 3 pilířích:
 - **Aktuální výzkumná výkonnost VO** měřená dle nezávislého kritéria (impakt, SJR, citace; event. další doplňující údaje, získané pomocí specializovaných vědecko - analytických nástrojů jako např. InCite, Scimago, Essential Science Indicator - ESI), případně peer review posouzením. Princip si klade za cíl zvyšovat VaV výkonnost dané VO převážně v základním výzkumu.
 - **Míra excelence VO** měřená jednak porovnáním několika výsledků, které VO sama vybere jako své nejlepší, vůči ostatním výsledkům v dané oborové skupině, které jako své nejlepší vyberou ostatní VO, a dále excelence v mezinárodním kontextu indikovaná získanými projekty European Research Council (ERC). Tento princip si klade za cíl podporovat excelenci ve výzkumu a vývoji.
 - **Aktivita v aplikovaném VaV** měřená objemem osobních a doplňkových nákladů vynaložených danou VO na aplikovaný výzkum a získaných

z vnějších zdrojů, tento princip si klade za cíl postihnout výkonnost dané VO v oblasti aplikovaného VaV.

- O4.● Výstupem Hodnocení budou body, Metodika se nebude zabývat způsobem rozdělení finančních prostředků určených na rozvoj VO.
- O5.● Metodika řeší překlenovací období mezi současným stavem a dobou, kdy bude vytvořen nový dokonalejší systém hodnocení založený na výsledcích analýz a projektů, které souběžně probíhají, základní principy metodiky se po tuto dobu nebudou měnit.
- O6.● Cílem bude podporovat excelenci, proto se některé parametry mohou meziročně korigovat, korekce budou takové, aby nedocházelo ke skokové změně.
- O7.● Hodnocení bude formulováno s požadavky na minimální pracnost a maximální jednoduchost.
- O8.● V metodice bude posílen proces kontrol a verifikací výsledků.
- O9.● Metodika bude navazovat na minulé renormalizované bodové hodnoty, které v zásadě fixují poměry mezi oborovými skupinami, např. „Metodikou 2013“ budou hodnoceny pouze nově dodané výsledky v roce 2012, ale celkový počet bodů za tyto výsledky bude renormalizován k hodnotě $\frac{1}{4}$ součtu bodů za předchozí 4 roky.
- O10.● Proporce jednotlivých pilířů budou stanoveny takto: 10 % pilíř II, zbývajících 90 % rozděleno v poměru 85 : 15 pro pilíře I a III, tedy pilíře I, II a III mají proporce 76,5 % : 10 % : 13,5 %.

Pilíř I. - hodnocení publikačních výsledků a patentů

- PI.1 ● Hodnocení je založeno na zhodnocení těch výsledků obsažených v RIV, které poskytovatel a příslušná VO uplatní pro hodnocení.
- PI.2 ● Hodnotí se veškeré výsledky typu J, B, C, D (tzv. publikační výsledky) a dále výsledky druhu P (patenty), bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly financovány.
- PI.3 ● Druhy hodnocených výsledků a jejich definice budou v prvním roce hodnocení vycházet ze současné metodiky, dále se budou definice upřesňovat dle průběžně získávaných zkušeností.
- PI.4 ● Podstatného snížení počtu publikačních výsledků bodovaných paušálně bude dosaženo zavedením nové kategorie J_{SC} – publikace vedené v databázi SCOPUS, které budou hodnoceny analogicky J_{IMP} .
- PI.5 ● Bodová hodnota patentů se oproti Metodice 2012 snižuje, patenty zůstávají jediným přímo hodnoceným aplikačním výstupem.
- PI.6 ● Oborové zařazení výsledků provádí předkladatel výsledku (výzkumná organizace).
- PI.7 ● Zařazení oborů do oborových skupin vychází ze současné metodiky, drobné úpravy respektují publikační zvyklosti oborů zařazených do společné oborové skupiny.
- PI.8 ● Bodové ohodnocení výsledků probíhá v každé oborové skupině nezávisle.
- PI.9 ● Pro každou oborovou skupinu metodika určí relevantní typy výsledků, na ostatní typy nebude brán zřetel, (např. u oborů fyziky a chemie budou bodovány pouze J_{IMP}).

- PI.10 ● Pokud bude v některé oborové skupině hodnoceno více typů výsledků, bude pro jednotlivé typy výsledků určen maximální procentní podíl na všech výsledcích dané oborové skupiny.
- PI.11 ● Pokud některý typ výsledku v příslušné oborové skupině hranici překročí, bude bodová hodnota všech výsledků tohoto typu úměrně krácena (tzn., že pokud by se např. podstatně zvýšil počet výsledků některého typu, bodová hodnota každého výsledku tohoto typu bude úměrně snížena tak, aby celkový součet bodů všech výsledků daného typu v dané oborové skupině nepřesáhl stanovenou hranici).
- PI.12 ● Pokud některý typ výsledku hranice nedosáhne, budou příslušné body převedeny ve prospěch kategorií J_{SC} a J_{IMP} .
- PI.13 ● Bodovému hodnocení každého výsledku předchází jeho strojová verifikace a strojová kontrola pravdivosti dodaných údajů o výsledku, a to cestou porovnání s údaji z externích autorit (např. vyhledáním podle DOI, UTI - ISI), tj. potvrzení, že výsledek skutečně existuje, odpovídá definici a že údaje o výsledku jsou uvedeny pravdivě. Podezřelé výsledky budou podrobeny manuální verifikaci na základě [http odkazu](#), případně mohou být postoupeny k fyzické verifikaci odborným a poradním orgánům Rady.
- PI.14 ● Fyzickou verifikací projdou všechny výsledky, u kterých není možné jejich existenci a splnění definice ověřit u externí autority, toto pravidlo se týká především výsledků J_{REC} , B a C.
- PI.15 ● Výsledkům, které budou v procesu verifikace vyřazeny, bude přidělen záporný počet bodů (konkrétní výše bude stanovena citlivě s ohledem na míru pochybení);
- PI.16 ● Výchozí návrhy bodového hodnocení v rámci oborových skupin budou vycházet z Metodiky 2012.
- PI.17 ● Výsledky typu J_{REC} , B a C projdou nejprve strojovou verifikací a následně peer-review hodnocením, principy tohoto hodnocení jsou uvedeny samostatně (Podpilíř I).
- PI.18 ● Bude zrušeno samostatné bodování „extra časopisů“ (Nature, Science), protože hodnocení excelence je předmětem samostatného pilíře metodiky.
- PI.19 ● Každá oborová skupina má přidělen procentuální podíl na celkovém počtu bodů a bodové hodnocení je nakonec úměrně upraveno tak, aby tato kvóta byla dodržena.

Podpilíř I. - Stručné zásady peer-review hodnocení knih a kapitol (B, C) a výsledků J_{REC}

- PI.20 ● Půjde o peer-review hodnocení (hodnotiteli) ve struktuře panelů 12 oborových skupin (VHP – verifikační a hodnotící panely). Hodnocení bude tedy reflektovat oborová specifika.
- PI.21 ● Procedura bude zahrnovat fyzické verifikace (naplnění definice výsledku původního výzkumu) a hodnocení všech uplatněných výsledků.
 - Verifikační proces oddělí výsledky, které nesplňují definici dle Metodiky. Tyto verifikace proběhnou již v prvním roce platnosti metodiky.
 - Hodnocení uplatněných výsledků proběhne poprvé ve druhém a posléze ve všech dalších letech platnosti Metodiky.
 - Hodnotící proces rozřadí zbylé výsledky do 3 až 4 kvalitativních skupin.
- PI.22 ● Hodnotit se budou pouze publikace, které jsou k dispozici v Národní knihovně (NK). V případě zahraničních vydavatelství je předkladatel do NK dodá na vlastní

náklady. V případě hodnocení elektronických knih (On-line), které Národní knihovna zatím neeviduje, je jejich hodnocení podmíněno evidencí v mezinárodních knižních nebo digitálních registrech (např. ISBN, DOI), prokazatelným doložením existence (např. html odkaz) a zajištění přístupu k elektronické knize nebo dodání kopie na hmotném nosiči.

- PI.23 ● Zařazování výsledků do kvalitativních skupin:
- Podle hlavních kritérií, která budou reflektovat metodologickou kvalitu zpracování, originalitu, objektivnost atp. Bude poměřováno mezinárodními standardy.
 - Podle doplňkových kritérií, jako rozsah, recenzní posudky, nakladatelství, jazyk, reference, atd.
 - V případech výraznějších rozdílů v hodnocení výsledku dvěma hodnotiteli (nebudou o sobě vědět) dojde k „arbitrážnímu“ hodnocení třetím hodnotitelem, případně rozkladem na jednání panelu.
 - Bude doprovázeno přinejmenším stručným odůvodněním.
- PI.24 ● Relativní bodové rozdíly mezi kvalitativními skupinami budou nastaveny cca v poměru 1 : 5 : 10 : 20 (založeno na zkušenostech z dosavadních verifikací).
- PI.25 ● Proces ustavování panelů bude přísně dbát na (i) vyloučení konfliktu zájmů, (ii) vysokou odbornost hodnotitelů v daném oboru, (iii) posouzení každého výsledku několika hodnotiteli, (iv) koordinaci uplatňování kritérií napříč panely, (v) transparentnost.
- Pravidla ustavování VHP a procesní řád budou schváleny RVVI.
 - Práce hodnotitelů (včetně nákladů na dopravu) bude honorována přiměřeně jejich odbornosti a časové zátěži.
- PI.26 ● Logistika a procesy verifikací a hodnocení budou:
- mít databázovou podporu týkající se evidence verifikovaných výsledků a předběžné kolo počítačových verifikací, které zajistí sekretariát RVVI;
 - zahrnovat zázemí pro práci hodnotitelů a panelů.

Pilíř II. - hodnocení excelence

- PII.1 ● Určitý počet bodů bude přiznán VO, jejíž pracovníci v uplynulém pětiletém období uspěli v získání ERC grantu.
- PII.2 ● Kromě takto udělených bodů bude na indikátor excelence alokováno 10 % z celkového množství bodů hodnocení, které se budou mezi VO přerozdělovat na základě expertního posouzení jejich výsledků. Bude stanoveno pravidlo pro případnou změnu (zvýšení) podílu připadajícího na tento indikátor v dalších letech.
- PII.3 ● VO budou předkládat stanovený počet svých vybraných výsledků k tomuto posouzení a k srovnání s vybranými výsledky od ostatních institucí. Stanovení kvóty pro počet takto předkládaných výsledků se bude odvíjet od institucionální podpory dané VO, (navrhuje se předkládat jeden výsledek na každých započatých 10 mil. Kč přijaté podpory).
- PII.4 ● VO bude moci v rámci Pilíře II. předložit libovolný druh výsledku s výjimkou druhu výsledku V (výzkumná zpráva obsahující utajované informace).
- PII.5 ● Hodnocení bude probíhat každoročně s pětiletým klouzavým obdobím a s podmínkou, že v Pilíři II. již hodnocený výsledek nebude znovu v tomto pilíři posuzován.

- PII.6 ● Pro každou oborovou skupinu bude existovat expertní komise (oborové členění v pilíři I. i II. bude totožné).
- PII.7 ● Budou stanovena pravidla pro sestavení expertních komisí a pro jejich fungování, komise výsledky rozřadí do tříd s tím, že výsledky v nejvyšší třídě výrazně vynikají (excelují) nad průměr, podíl výsledků, které mohou být v nejvyšší třídě, bude omezen.
- PII.8 ● U každého předkládaného výsledku VO uveďte oborovou skupinu, ve které má být výsledek posuzován.
- PII.9 ● K danému výsledku VO dodá zdůvodnění, proč jej považuje za excelentní (citace, komercializace, zvlášť výrazné ovlivnění oboru, atd.).
- PII.10 ● Budou stanovena pravidla pro míru příspěvku dané VO k danému výsledku pro případy, kdy se více institucí hlásí k témuž výsledku.
- PII.11 ● V roce 2013 bude každé VO na indikátor excelence alokováno 10 % jejího celkového bodového skóre (hodnocení v tomto „nultém“ roce bude jen výsledkem postupů v ostatních pilířích).
- PII.12 ● V dalším roce se každé VO příslušná bodová část procentuálně zvýší nebo sníží (či nezmění) podle zařazení jejích vybraných výsledků do jednotlivých kategorií. Podobně se bude postupovat i v příštích letech.
- PII.13 ● Výpočet rychlosti zvyšování či snižování konečné bodové hodnoty bude respektovat pravidla:
- změna je mírná (bude stanovena maximální meziroční změna);
 - za nejlepší se přidává, za nejhorší ubírá;
 - suma za pilíř (přesně) a za oborovou skupinu (přibližně) se nemění.

Pilíř III. – Aktivita v aplikovaném výzkumu

Realizace tohoto pilíře vyžaduje změnu nařízení vlády č. 397/2009 Sb., o informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Realizace ukazatele „smluvní výzkum“ vyžaduje dále novelu zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), (dále jen „zákon“). Veškerá ustanovení týkající se „smluvního výzkumu“ je nutno chápat jako podmíněná.

Dále uvedené principy Pilíře III. se nevztahují na organizace v působnosti MO a MV.

- PIII.1. ● Bodové ohodnocení výsledků aplikovaného výzkumu bude odvozeno nikoli z jednotlivých vyprodukovaných výsledků druhu P, F, G, H, N, R, V S, Z a T, ale z osobních nákladů potřebných pro vyprodukování těchto výsledků, dosažení alespoň jednoho ze jmenovaných druhů výsledků však bude nutnou podmínkou pro zahájení celého popisovaného procesu.
- PIII.2. ● Pro patenty a nepublikační výsledky aplikovaného výzkumu je v platné Metodice alokováno 15 % přidělovaných bodů. Způsob přidělení bude sestávat ze dvou kroků. Nejprve budou zohledněna bodová ohodnocení patentů, které byly vykázaný jednotlivými VO v daném roce bez ohledu na případnou vazbu na nějaký z projektů.
- PIII.3. ● V dalším kroku se toto množství bodů přidělené patentům odečte od celkové částky alokované na výsledky aplikovaného VaV a zbylá část bodů se rozpočítá mezi jednotlivé VO dle dále uvedených pravidel.

- PIII.4. ● Do bodového ohodnocení výsledků aplikovaného výzkumu nebudou započítávány finanční prostředky, které byly získány prodejem těchto výsledků.
- PIII.5. ● Databáze RIV se stane „katalogem“ použitelných a v praxi ověřených výsledků; do RIV budou ukládány především reálné výsledky aplikovaného výzkumu a RIV se tak stane zejména pro komerční sféru nabídkovým katalogem v praxi již zvládnutých aplikačních řešení.
- PIII.6. ● Hodnotit se budou i projekty smluvního výzkumu na základě uzavřené smlouvy, které jsou obvykle sjednávány přímo mezi podniky či organizacemi (soukromého nebo státního sektoru) a VO a ve kterých jsou téměř výhradně požadovány opět výsledky aplikovaného výzkumu druhu P, F, G, H, N, R a Z.
- PIII.7. ● Za dodání výsledků projektů smluvního výzkumu proběhne platba, jejíž výše opět vyjadřuje náročnost výzkumné a vývojové práce nutné pro získání těchto výsledků.
- PIII.8. ● Kalkulace účelových prostředků vč. smluvního výzkumu bude omezena pouze na osobní náklady (případně doplňkové náklady), které vyplatila VO svým zaměstnancům (z důvodu minimalizování vlivu různých subdodávek, prostředků za nákup investic či služeb).
- PIII.9. ● Navržené hodnocení je finančně nenáročné na sběr podkladů (přibude pouze jeden údaj v CEP) a obsahuje i jednoduchý a průhledný výpočet výsledných bodů přidělené VO za výsledky aplikovaného výzkumu.
- PIII.10. ● Jednotlivým oborovým skupinám budou alokovány prostředky, tj. každé skupině oborů bude přiděleno určité procento bodových hodnot z celku.
- PIII.11. ● Tento systém hodnocení, pokud bude platný od roku 2013, bude pracovat se skutečně čerpanými účelovými prostředky vč. smluvního výzkumu od roku 2012 (včetně) pro danou VO, nebude však záležet na počtu pracovníků této VO.
- PIII.12. ● Toto hodnocení se nebude vztahovat na osobní náklady vyplývající z projektů aplikovaného a smluvního výzkumu, které byly vyplaceny před rokem 2012.
- PIII.13. ● Pro toto hodnocení nebude možné uplatnit účelové prostředky vyplývající z výzkumných záměrů, tuzemských rozvojových projektů, rozvojových projektů z fondů EU (např. OpV, VaVpI), nebo z infrastrukturních projektů výzkumu a vývoje.
- PIII.14. ● Do databáze RIV bude nutné nadále zadávat výsledky aplikovaného výzkumu. Tyto výsledky však již nebudou bodovány (s výjimkou patentů) jako u minulých metodik, ale jejich vložení do RIV je nutnou podmínkou.
- PIII.15. ● Bodová hodnota za aplikační aktivity, které jsou vyjádřeny příslušnými účelovými prostředky vč. smluvního výzkumu, bude přidělena jen v tom případě, vykáže-li projekt v průběhu řešení alespoň jeden „celý“ aplikační výsledek (druh P, Q, F, G, H, N, R a Z). Pro danou VO tedy nebudou započítávány zlomky těchto výsledků, které VO dosáhla ve spolupráci s jinými subjekty.

23. 11. 2012

Dělení oborů RIV na oborové skupiny

SKUPINA OBORŮ	OBORY RIV
01. SPOLEČENSKÉ, HUMANITNÍ a UMĚLECKÉ VĚDY - a)	AF, AH, AK, AN, AO, AP, AQ, GA
02. SPOLEČENSKÉ, HUMANITNÍ a UMĚLECKÉ VĚDY - b)	AA, AC, AD, AE, AM
03. SPOLEČENSKÉ, HUMANITNÍ a UMĚLECKÉ VĚDY - c)	AB, AG, AI, AJ, AL
04. ZEMĚDĚLSKÉ VĚDY – a)	GC, GD, GE, GF, GK
05. ZEMĚDĚLSKÉ VĚDY – b)	GG, GH, GI, GJ, GL, GM
06. TECHNICKÉ VĚDY a INFORMATIKA	BC, BD, IN, DH, GB, FS, JA, JB, JC, JD, JE, JF, JG, JH, JI, JJ, JK, JL, JM, JN, JO, JP, JQ, JR, JS, JT, JU, JV, JW, JY, KA
07. VĚDY O ZEMI	DA, DB, DC, DD, DE, DF, DG, DI, DJ, DK, DL, DM
08. MATEMATICKÉ VĚDY	BA, BB
09. FYZIKÁLNÍ VĚDY	BE, BF, BG, BH, BI, BJ, BK, BL, BM, BN, BO
10. CHEMICKÉ VĚDY	CA, CB, CC, CD, CE, CF, CG, CH, CI
11. BIOLOGICKÉ VĚDY	DO, EA, EB, EC, ED, EE, EF, EG, EH, EI
12. LÉKAŘSKÉ VĚDY	DN, FA, FB, FC, FD, FE, FF, FG, FH, FI, FJ, FK, FL, FM, FN, FO, FP, FQ, FR